

סיפורו של מושתל כליה – ראיון עם עידו רוזנטל

עידו רוזנטל, איש תקשורת ישראלי, תסריטאי ועורך (קצרים, כל הלילה עם אסף הראל, ועוד) קיבל השתלת כליה מהתורם האלטרואיסטי בני אייבס באמצעות מתנת חיים בינואר 2014. שוחחנו עם עידו על מחלתו, על ההשתלה, ועל הנסיונות לחסל את רשימת המתנה.

בני אייבס (מימין) תרם כליו לעידו ב-2014

מתי התגלתה מחלת הכליות שלך?

"בגיל 15 אובחנתי, די במקרה, כסובל מאי-ספיקת כליות. כאבה לי הברך, למרות שלא חטפתי שום מכה. למזלי, הרופאה שטיפלה בי הזמינה מיד בדיקות דם שהראתה נתון חריג שהתגלה ככשל כליתי והובילה

לתהליך זיהוי שנמשך שנתיים. כתוצאה מהאבחון, קיבלתי פטור משירות צבאי, התנדבתי, ושירתתי בגל"צ שנתיים ותשעה חודשים. במהלך כל השירות וגם לאחריו, עברתי ביקורות כל כמה חודשים בביתי החולים.

האם השירות בגל"צ בעקבות הגילוי נתן לך את הכיוון בחיים?

אני לא יכול להגיד שחלמתי על קריירה קרבית, אבל במידה והמחלה לא היתה מתגלית, קרוב לוודאי שהייתי מתגייס לאן שהצבא היה מחליט. ההחלטה להתנדב לא היתה לגלי צה"ל, אלא לצבא עצמו (אתה לא יודע איפה תוצב עד שאתה לא מתנדב), אבל ללא ספק היא השפיעה על חיי מכל הבחינות: מעבר לתחום המקצועי, שם פגשתי את בת הזוג שלי, שנמצאת איתי יחד מאז והיתה איתי לאורך כל הדרך של החיפוש ושל ההשתלה.

מה היתה התגובה שלך בפעם הראשונה שאמרו לך שתצטרך השתלה?

מכיוון שהייתי מאובחן מגיל צעיר, באיזשהו מקום תמיד ישב לי בראש שמתישוהו אצטרך לעבור השתלה. ההנחה לאורך כל השנים היתה שבת הזוג שלי תוכל לתרום לי, אולם כשהתחלנו את בדיקות ההתאמה התברר שסוג הדם שלה שונה ממה שחשבה כל השנים והיא לא תוכל לתרום. למרבה המזל, ההתדרדרות האיטית שלי איפשרה לי לחפש כליה במשך שלוש שנים ולמצוא אחת עוד לפני שנזקקתי לדיאליזה. מכיוון שלא רציתי לקנות כליה, חיפשתי את כל הדרכים החוקיות לעבור השתלה וככה גם הגעתי ל"מתנת חיים"

איך בני המשפחה הגיבו, האם היתה מחשבה שמישהו מהם יתרום?

המשפחה ידעה לאורך כל הדרך. מכיוון שהיחיד עם אותו סוג דם הוא אבא שלי, שלא כשיר לתרום. פניתי גם אליהם וגם אל חברים, שחלקם הסכים להיבדק אולם כל האפשרויות נפסלו.

באיזה שלב יצרת קשר עם "מתנת חיים"? מתי פגשת את התורם שלך?

כאמור, במהלך החיפושים אחרי כליה נרשמתי לעמותת "מתנת חיים", המנוהלת על-ידי הרב ישעיהו הבר (במקביל להרשמה בעמותה מקבילה בארצות הברית) ומדי פעם הייתי מתקשר כדי לבדוק אם זז משהו. בראש השנה, ספטמבר 2013, הרב הבר התקשר ושאל אותי: "יש לי מועמד, אתה עדיין צריך כליה.?"

היה לי המון מזל. זה היה הבנאדם הראשון שהגיע – והוא זה שתרם לי כליה. שמו בני אייבס, ירושלמי, והוא היה בן 53 בזמן ההשתלה. את בני פגשתי בפעם הראשונה בבדיקת הרקמות. לא ידעתי איך הוא נראה, כך שישבנו אחד ליד השני בחדר המתנה מבלי לדעת אחד על השני. מאוחר יותר, אחרי ההשתלה, הוא סיפר לי שכבר אז, כשראה אותי ואת רוני (בת הזוג שלי) יחד, היתה לו תחושה פנימית חזקה שהוא יתרום לי את הכליה.

בני ואני התחלנו בתהליך מייגע, הן מבחינה רפואית וביורוקרטית, שבסופו עברנו את ניתוח ההשתלה. עשינו עשרות בדיקות רפואיות. התהליך כלל גם ועדה של פסיכולוגית, עובדת סוציאלית ונפרולוג שכל אחד מאיתנו היה צריך לעבור בהצלחה, וכן ועדה של משרד הבריאות. כמו כן, בני היה צריך לעבור אבחון פסיכולוגי מגורם חיצוני. כדי להקל עליו, לקחתי על עצמי את ענייני הביורוקרטיה: קבעתי את מועדי הבדיקות, ו'ניג'סתי' לכל מי שרק אפשר כדי להקדים מועדי בדיקות ותורים. למזלי, לבני היה המון נכונות, סבלנות ורצון טוב לכל אורך הדרך.

צריך גם לזכור שאת כל זה עושים מול שעון חול. בסופו של דבר, המטרה שלי היתה להימנע מדיאליזה, ובאופן אישי היכרתי מישהו שבגלל התהליך הביורוקרטי נכנס לדיאליזה. למזלי הצלחתי לעבור את ההשתלה לפני שנכנסתי לדיאליזה ונשארה לי רק צלקת ביד מניתוח ההכנה לדיאליזה, אותו עשיתי ליתר ביטחון.

איך נראים החיים לאחר השתלה?

אני אחלק את התשובה לשני חלקים: מצד אחד, מדובר בהקלה מאוד מאוד משמעותית. שעון החול שלייהוה אותי מגיל 15 כבר לא מאיים ואני יכול להמשיך את החיים שלי מבלי לחשוש שכל רגע הכליות יפסיקו לתפקד. גם מבחינה פיזית אני מרגיש הרבה יותר טוב, ואם פעם הייתי חוזר מיום עבודה ולא יכול לעשות שום דבר, היום יש לי הרבה יותר אנרגיה וכוח.

מצד שני, יש כאן אחריות מאוד גדולה. אדם שאני לא מכיר תרם איבר מהגוף שלו כדי להציל את החיים שלי ועכשיו אני צריך לעשות את הכל כדי לשמור עליו. חשוב לציין שאדם שעובר השתלת כליה הוא לא אדם בריא, אלא מושתל שצריך להיזהר ולהקפיד לקחת תרופות נגד דחייה (כל החיים). כשאני שומע למשל סיפורים על אנשים שהפסיקו לקחת תרופות נגד דחייה אני לא מבין איך זה אפשרי. קיבלת הזדמנות ששמונה מאות אנשים בארץ היו נותנים הכל כדי לקבל אותה ואתה מזלזל רק כי אתה מרגיש טוב?

החזון של עמותת מתנת חיים הוא לחסל את רשימת המתנה לכליות בארץ. האם לדעתך הדבר אפשרי?

כל השתלה שנעשתה ונעשית דרך העמותה היא עולם ומלואו, קל וחומר חיסול רשימת המתנה. עצם העובדה שקצב התרומות הולך וגדל משנה לשנה מראה שאנחנו בדרך הנכונה.

עד עכשיו, רוב תורמי הכליה באים מהמגזר החרדי והדתי. בתור מי שפעיל בעולם התקשורת, איך ניתן להנגיש את הנושא גם לקהל הלא-דתי בארץ?

מכיוון שמבחינה מדעית קיימים אינספור מחקרים על היכולת להמשיך ולתפקד אחרי תרומת כליה, אני חושב שצריך רק להגביר את המודעות ולנסות לרתום את כל המגזרים בחברה למאבק החשוב הזה. באופן אישי אני מנסה להעלות את הנושא כמה שיותר לכותרות, הגשתי לערוצי הטלוויזיה רעיון לסרט דוקומנטרי על התופעה (שהציע בין היתר לברר למה חילונים תורמים פחות), אולם עד עכשיו אף ערוץ לא קיבל אותנו. במקביל, נתתי מספר הרצאות בבתי ספר לתלמידי תיכון כדי שיידעו על האפשרות ויעזרו להפיץ את הבשורה.

